

POSTANOWIENIE

Dnia 11 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania M.R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych

o emeryturę, wysokość emerytury i zwrot nienależnego świadczenia,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 września 2013 r.,

zażalenia wnioskodawczyni na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 29 kwietnia 2013 r., w przedmiocie wznowienia postępowania

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2013 r., w sprawie M. R. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, o emeryturę, wysokość emerytury i zwrot nienależnego świadczenia, na skutek skargi M. R. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 21 września 2011 r., postanowił odrzucić skargę.

M. R. w dniu 21 lutego 2013 r. (data nadania w Urzędzie Pocztownym w T.) wniosła skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 21 września 2011 r.

Skarga została wywiedziona na tle następującego stanu faktycznego: Decyzją z 22 stycznia 2010 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do wcześniejszej

emerytury od 8 grudnia 2009 r. Decyzją z 20 września 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił M. R. prawa do emerytury, albowiem ubezpieczona pozostawała w zatrudnieniu, a zatem nie spełniała wszystkich przesłanek do przyznania prawa do emerytury. Decyzją z 21 września 2010 r. organ rentowy przyznał wnioskodawczyni prawo do nowej emerytury z urzędu od 14 marca 2010 r., tj. daty ustania zatrudnienia. Decyzją z 22 września 2010 r. pozwany zobowiązał ubezpieczoną do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 8 grudnia 2009 r. do 30 września 2010 r. w łącznej kwocie 3.170,21 zł. Decyzje z września 2010 r.- na skutek odwołania wnioskodawczyni - stanowiły przedmiot kontroli Sądu Okręgowego w T., który wyrokiem z dnia 16 grudnia 2010 r. oddalił odwołania. Apelacja wnioskodawczyni została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 21 września 2011 r.

Sąd Apelacyjny wskazał, że wnioskodawczyni powołuje się na podstawę określoną w art. 401¹ k.p.c., stosownie do którego można żądać wznowienia postępowania również w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie. Przywołanym przez wnioskodawczynię wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r. w sprawie K 2/12 (OTK-A 2012, nr 11, poz. 140), Trybunał Konstytucyjny orzekł, że „art. 28 ustawy nowelizującej w związku z art. 103 lit. a ustawy emerytalnej dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy nowelizującej, w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. W konsekwencji tego wyroku - z dniem 22 listopada 2012 r. - przepis art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm. – dalej także jako ustawa emerytalna) w zakresie, w jakim przewiduje jego stosowanie w stosunku do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, utracił moc obowiązującą (art. 190 ust. 3 Konstytucji RP.).

W tym kontekście Sąd podniósł, że, jak wynika ze sporządzonych uzasadnień Sądu pierwszej i drugiej instancji, w postępowaniu zakończonym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 21 września 2011 r., badaniu podlegało prawo ubezpieczonej do wcześniejszej emerytury z art. 184 ustawy emerytalnej i obowiązek zwrotu nienależnie pobranego z tego tytułu świadczenia. Natomiast art. 103a ustawy emerytalnej nie znajdował zastosowania. Z powyższego wynika, że przywołana przez wnioskodawczynię podstawa wznowienia postępowania określona w art. 401¹ k.p.c. nie występuje, albowiem uchylony w wyniku orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego przepis nie miał zastosowania do rozstrzygnięcia sprawy objętej skargą.

Wnioskodawczyni zaskarżyła to postanowienie zażaleniem „jako błędne, niezgodne ani z treścią ani z duchem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012r., sygn. akt K 2/12, opublikowanego w Dz. U. z dnia 22 listopada 2012r. oraz naruszające art. 410 k.p.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie”.

W uzasadnieniu podniosła, że przyznano jej emeryturę na mocy decyzji z dnia 22 stycznia 2010 r. z powodu osiągnięcia wieku, czyli spełnienia ostatniego warunku, w dniu 8 grudnia 2009 r., a więc mieści się ona w gronie osób objętych ochroną wyroku Trybunału Konstytucyjnego, spełniła także wszelkie inne warunki, nadto złożyła skargę w ustawowym terminie. Kierując zaś do Sądu skargę o wznowienie postępowania, wnosi o przywrócenie jej prawa nabytego.

Skarżąca stwierdziła, że powoływanie się w uzasadnieniu postanowienia przez Sąd Apelacyjny na ograniczony zakres niekonstytucyjności wskazanej w wyroku rzekomo do ubezpieczonej „niestosującym się”, jest obarczone poważnym błędem, a odrzucenie skargi o wznowienie postępowania uniemożliwia jej dostęp do wymiaru sprawiedliwości i do domagania się poszanowania dla jej praw nabytych.

Podniosła także, że nawet gdyby oprzeć się na art. 184 ustawy emerytalnej jako podstawie przyznania świadczenia w postaci emerytury, wówczas także należałoby uznać, że powódka nabyła prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., a konkretnie w dniu 31 sierpnia 1999 r., z odroczeniem do chwili osiągnięcia wieku 55 lat, tzn. 8 grudnia 2009 r. W tym wcześniejszym momencie została rozwiązana z ubezpieczoną umowa o pracę i spełnione zostały wszelkie warunki dla uzyskania

wcześniejszej emerytury, poza wiekiem, który musiała osiągnąć między 2009 r. a 2013 r., co też nastąpiło. Wnioskodawczyni nie musiała dodatkowo spełniać żadnych warunków ani tym bardziej rozwiązywać później nawiązanego stosunku pracy, aby nabyć prawo do emerytury, skoro dniem nabycia uprawnień był 31 sierpnia 1999 r. - czyli dzień rozwiązania umowy o pracę z PKP (z przyczyn leżących po stronie pracodawcy).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że kontrola Sądu Najwyższego obejmuje wyłącznie kwestię zasadności odrzucenia skargi o wznowienie postępowania. Zatem badaniu podlega jedynie to, czy zaskarżony skargą wyrok Sądu drugiej instancji został wydany na podstawie aktu normatywnego uznanego przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą (art. 401¹ k.p.c.), co stanowi jedną z przesłanek wznowienia postępowania. Nie ma natomiast podstaw do ponownego badania przez Sąd Najwyższy przesłanek prawa do emerytury, bowiem kwestia ta została już prawomocnie osądzona. Wzruszenie zaś prawomocnego wyroku jest możliwe tylko na podstawie skargi o wznowienie postępowania, a więc wyłącznie w przypadku zaistnienia ustawowych przyczyn wznowienia postępowania, do których nie należy naruszenie prawa materialnego (na co powołuje się skarżąca, wywodząc, że spełniła wszystkie ustawowe warunki prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej w dniu 31 sierpnia 1999 r., „z odroczeniem do chwili osiągnięcia wieku 55 lat, tzn. 8 grudnia 2009 r.”).

Skoro podstawę rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego w wyroku z dnia z dnia 21 września 2011 r. nie stanowił art. 103a ustawy emerytalnej, uznany przez Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z 13 listopada 2012 r., SK 2/11, za niekonstytucyjny w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, to brak jest podstawy do wznowienia postępowania na podstawie

art. 401¹ k.p.c. (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 r., I PK 12/10, LEX nr 602200).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako pozbawione uzasadnionych podstaw.